Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Телефон: BErgen 4-0807, 4-0237. Телеф. УНС: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 206. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 7-го СЕРПНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 206. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 7, 1952. VOL. LX.

ПРОГРАМА АЙЗЕНГАВЕРА З ДЕСЯТИ ТОЧОК

Лос Анджелес. — Кандидат на президента від Республіканської партії, ген. Двайт Д. Айзенгавер, у промові виголошеній на з'їзді Ветеранів Чужинних Воєн, представив свою кандидатську програму, складену з десяти точок. Вони дуже загальні й тому вимагають ближчого розгляду, щоб зрозуміти, до чого кожна з них відноситься. Тому, що це перша промова республіканського кандидата, кореспонденційні бюра присвячують їй багато місця. У загальному промова має на увазі „позитивні цілі", зясовані так: 1. Збільшити американську силу — духову, творчу й матеріяльну; 2. добитися справедливого миру, забезпеченого силою вільного світу; 3. розбудувати добробут, не оснований на війні; 4. ввести в життя обіцянку рівности кожного американця; 5. посилити й розширити засоби для забезпечення й добробуту населення; 6. забезпечити заробітки й ощадности населення від подвійних тягарів, тобто від високих цін і високих податків; 7. служити вартісним інтересам кожної групи нашого населення, одначе з випробованням, чи це виходить на добро Америки; 8. привернути довіря до чесноти уряду; 9. запевнитися, способами, що оберігають основні права, що хто перейшов на службу уряду, це льояльний і відданий американець; 10. оживити в кожному американцеві віру, що він самий і його рідня можуть осягнути кращу майбутність.

Генерал приїхав на конвенцію, щоб дістати від ветеранської організації Медалю Визначної Служби, уфундовану Бернардом Баруком для тих, що найбільше прислужилися для добра Америки. Приймаючи медалю, генерал заявив, що через нього ця медаля належиться кожному американському вояко́ві і тому він її приймає. Медалю передала йому команда Ветеранів Чужинних Воєн серед бурхливої овації 10,000 учасників. Виступ Айзенгавера на конвенції ветеранів вважається за безпартійний і неполітичний.

Стівенсон почне свою кампанію з Ню Йорку

Спрінгфілд, Ілл. — Губ. Адлей Е. Стівенсон, кандидат на президента від Демократичної партії, почне формально свою передвиборчу кампанію в Ню Йорку 27 серпня. До цього трапляється йому нагода, бо саме тоді відбуватиметься Красва Конвенція Американського Легіону в найбільшій нюйоркській залі Медисон Сквер Гарден. Не буде його перша велика промова, від часу Краєвої Демократичної Конвенції в Шікаґо. Того самого дня, коли Стівенсон приїде до Ню Йорку, він явиться на стейтовім з'їзді Демократів з Ню Джерзі, в Джомпінг Брук Контрі Клоб, коло Асбері Парк. Здвиг відбудеться в честь Арчібальда Александра, кол. підсекретаря армії, який зголосив свою кандидатуру на сенатора проти теперішнього республіканського сенатора Г. Александра Смита. На зїзді будуть всі 14 демократичні кандидати на членів Палати Репрезентантів.

Президент повернувся до Вашингтону

Вашингтон. — Президент Труман повернувся своїм літаком до Вашингтону з свого дому в Індепенденс, де він віддав свій голос у правиборах стейту Міссурі. Зустрінути президента зібралися члени кабінету та його оточення. Президент був у добрім настрої, охоче дозволяв себе фотографувати та заявив, що він сподівається перемоги демократів на виборах у листопаді. Президент був відсутній від 25 липня, коли він відлетів із Вашингтону до Шікаґо, щоб виголосити промову на Демократичній конвенції в Шікаґо.

Белла Додд покинула комунізм, стала католичкою

Ню Йорк. — Д-р Белла Додд, колишня учителька політичної економії в Гонтер Каледж, а потім одна з провідних Комуністичних діячок, — покинула комуністичну партію й перейшла до Католицької Церкви ще 8 квітня, як це проголошено щойно тепер. Розчарована комуністичними інтригами й брехливістю, недавня ідейна комуністка на мітинґах в часописах свої пережиття й виявила спонуки, які приневолили її покинути цю міжнародну організацію. Вона каже, що її очі відкрилися негайно після того, як її прийняли до Комуністичної партії і виявили таку дійсність, що вона ніколи не сподівалася. Вона каже, що комуністичні провідники проголошують опіку над робітництвом, одначе такими справами цілком не займаються, бо навіть не мають зладженої картотеки. Вони тільки кидають гасла, а самі неспосібні навіть явитися на фахових робітничих зібраннях, бо вони не розуміють справжніх робітничих справ. Комуністичний провід втримував 700-800 платних службовиків, які, на ділі, були тільки їх „платною свороже́ю", готові до безоглядного послуху в кожній справі. Це виявилось в 1945 році, коли Комуністична партія в Америці нагло порвала з Ирлом Бравдером, а накази Москви, хоч перед тим його сліпо слухалася.

ПРОВІДНІ КОМУНІСТИ В КАЛІФОРНІЇ ПРИЗНАНІ ВИНУВАТИМИ

Лос Анджелес. — Усі чотирнадцять комуністичних провідників, що були поставлені під федеральний суд, як обвинувачені в змові насильного скинення американського уряду, признані судейською вині винними й дістануть відповідну кару від судді Матеса, який провадив розправу. Розправа тривала шість місяців і була найдовшою з усіх, які відбувалися в Каліфорнії. Судейська лава, складена з вісьмох жінок і чотирьох мужчин, нарадувалася п'ять днів, поки видала своє рішення. Оборонець підсудних, Александер Шулбан, промовляючи до судейської лави, сказав, що „жадна американська судейська лава в такій справі не може дати безсторонного присуду". Передбачена найвища кара за злочин, який підсудним закидувано, може бути п'ять років тюрми і $10,000 грошевої заплати. Оборонці зголосили до суду прохання, щоб засуджені залишилися на волі під час внеску за звільнення, або під час розгляду прохання на зміну присуду. Суддя Матес заявив, що він готовий вислухати таке прохання, „а коли я йому відмовлю, то буду готовий накласти кару". — Після того оборона зголосила внесок на звільнення, одначе суддя відклав його вирішення до наступного дня, а тимчасом підсудні залишилися в тюрмі.

ДИПЛОМАТ ЧЕРВОНОЇ ПОЛЬЩІ ВІДМОВИВСЯ ВЕРТАТИСЬ „НА РОДИНУ"

Вашингтон. — Польське посольство сповістило у вівторок, що генеральний консул Польщі в Шікаґо, Зигмунд Фабісяк відмовився повернутись до Варшави й звернувся до державного департаменту ЗДА з проханням про притулок в цій країні. Урядовці державного департаменту тісі гадки, що справа признання права перебування в ЗДА складна й вимагатиме для її полагодження кількох тижнів. Остаточне рішення про можливість затриматися в цій країні залежатиме від іммігра́ційного бюра. Фабісяк сповістив, що він вислав своє зречення до посольства у Вашингтоні 1 серпня й що польський посол Ю. Віневич доручив йому негайно вертатись на батьківщину. Проте Фабісяк не бажає вертатись, бо він певний, що з ним може статись там. Він вже досить давно виїхав з Польщі, і не знає подробиць про те, що тепер там відбувається, але знає, що він буде змушений служити системі, якій він служити не бажає. Думка залишити своє становище виникла в нього, коли почала діяти нова польська конституція з 23 липня. Цю конституцію бувший консул окреслює, як викривлення справедливости, бо три четвертини населення фактично позбавлені голосу, й меншість керує більшістю. Свободи в Польщі немає, а сама країна перебуває під владою чужої потуги. Все, що діється тепер в Польщі, це лише наслідування російських зразків. Фабісяк заявив, що він ще не знає, як буде втримувати свою родину, що складається з жінки й двох дочок. Під час німецької окупації, Фабісяк був у польському підпіллі, а до дипломатичної служби вступив у 1945 році.

Нові свідчення на комуністичнім процесі в Ню Йорку

Ню Йорк. — На процесі п'ятнадцятьох другорядних комуністичних провідників у Ню Йорку виступив, як свідок прокуратури, — 28-літній Ралф В. Лонґ. Свідок виявив, що він був у числі двадцяти чотирьох студентів, вибраних комуністичним проводом в 1947 році з сімох південних стейтів на тріохтижневий вишкіл у Кемп Вікон, Н. Й. — Студенти, по їхньому „вишколенні", мали зайняти відповідні становища в акції комуністів. Під час навчання, студентів переконували, що упослідженні кляси повинні примусом помінятися місцями з правлячими. Комунізм повинен організувати, покерувати та озброїти пролетаріят для повалення державної машинерії капіталізму. — Зокрема свідок описав стисло перевірку, який студенти були піддані з боку комуністичного проводу, після їхнього прибуття з півдня до Ню Йорку.

Схвалення зміни статуту Червоного Хреста

Торонто. — Міжнародня конференція Червоного Хреста, при спротиві російського бльоку, схвалила впровадити зміни в статуті цієї організації. За зміну було подано 70 голосів — проти 17. Одночасно це означає затримання значення і функцій Міжнародного Комітету Червоного Хреста, проти чого виступали делегації прокомуністичних країн. Совєти давно вже обвинувачували цей Комітет, що складається з швайцарських громадян, як знаряддя політики західнього бльоку. Цей бо Комітет не узгляднив обвинувачень в бактеріологічній війні, що їх висували і вимагали червоні проти військ ОН в Кореї.

Не обмежившись агітацією в пресі і виступах на конференції, делегація Червоного Китаю влаштувала виставу — „документальних доказів" — вживання бактеріологічної зброї в Кореї. Вистава влаштована в готелі, де перебуває китайська делегація. На стінах вивішено світлини про — „знущання" над мирним населенням Кореї, що їх чинять американські війська та про щасливе життя полонених в комуністичних таборах. Інші світлини представляють американські бомби, що нібито повні бацилями. На виставі демонструється також плита з записом свідчення полоненого американського лейтенанта, який стверджує, що його вишколювали для бактеріологічної війни і що він свої знання примінював в Кореї.

Табір пластових новачок в „Союзівці"

Минулої неділі в новацькому пластовому таборі в „Союзівці" біля Керґонксон наступила зміна: вісім десятків новаків, „отроків" та „жовтодзюбів", що перебували в таборі від початку липня, звільнили місце для такої ж кількости новачок-дівчаток. Засмалені сонцем і втомлені новаки від'їхали хто куди: одні продовжувати вакації „привато", інші до задушливих великоміських домів, а дехто скористав з вільного місця в таборі та залишився в „Союзівці" ще на один місяць. — Хлоп'ячий табір закінчився формально в п'ятницю 1-го серпня відповідними урочистостями та авансами новаків в пластовій ієрархії після попередніх іспитів, проб і т. п.

Дівочий табір відкрито в суботу і започатковано його — як це пластуни завжди роблять — молитвою. Вже пізно увечорі в таборі з'явився невтомний духовний опікун Пласту Всч. о. д-р Побігушка та відправив молебен і виголосив відповідну проповідь, а черговою дня, в неділю, відправлено полеву Службу Божу. — До дівочого табору зголосилось всіх 64 дівчинки, переважно зі стейтів Ню Йорк і Ню Джерзі, і є теж з Пенсильвенії і навіть з Меріленду. Крім дізнат, в таборі, в окремому будинку, залишилось, ще 25 новаків-хлопців. Комендантом дівочого табору, подібно як і попереднього хлоп'ячого, залишається невтомна в своєму піклуванню дітворою та незрівнана в своїх виховних кваліфікаціях п-ні П. Книш, маючи до помочі кількох старших пластунів, між ними і співробітниця Адміністрації „Свобода", ст. пл. н. Ніно Мерену.

Все в таборі йде, як і раніше: від год. 7:30 до 8-мої вставання, опісля 15 хвилин молитва, до год. 9-тої сніданок, до год 10-ої порядкування, опісля індивідуальні заняття, купіль, підготовка до обіду, обід, пообідня тиша, заняття роями та різні пластові обов'язки і забави, аж знову купіль і так до год. 7-мої ввечора та вечері, молитви і спання. По великих просторах „Союзівки" лунають юнацькі голоси, співи, дзвінкий сміх то „урядові" свистки до різних зайнять.

А в багатьох потребах табору — чи то замовити щонебудь в місті, чи привезти, чи наладнати щонебудь в господарстві — комендантка табору знає, що „Пан Данило" — (Данило Слободян), який належно гладає над ремонтними роботами в „Союзівці", ніколи не відмовить своєї допомоги чи інтервенції. Новаки часто мають під час „пана Данила" ще й інші побажання: показати їм „те дерево, що його можна гризти". Немає сумніву, що цим чудесним деревом заінтересуються теж і новачки.

Президент Рі на першому місці в корейських виборах

Пусан, Корея. — З дотеперішніх виборчих вислідів виходить, що бувший президент Кореї, 77-річний Рі, здобув найбільше число голосів і є всі дані на те, що його виберуть першим вибірним президентом Кореї при помочі загального голосування. За становище віцепрезидента змагаються два кандидати: прихильник бувшого президента Рі, Гам Тай Янг, і його противник, бувший прем'єр Лі Бум Сук. Цей останній поки що має перевагу в міських округах, а сільські округи голосували за Гамом, бо поліція поддирала передвиборчі оголошення кандидата на віцепрезидента Лі. Поліція зробила це на чисєь доручення, хоч сам Рі заявив, що він не буде підтримувати нікого з кандидатів на віцепрезидента. В одному містечку на півдні Кореї червоні партизани ввійшли до виборчого льокалю та його підпалили, щоб спалити виборчі картки з цього району та унеможливити голосування. Під час цього нападу вбили одну особу. Повний вислід виборів знаний буде за два або три дні, бо з окремих виборчих округів привозять виборчі вислідн волами, кіньми, а декелп пішки.

Жінки здобувають права в Єгипті

Каїро, Єгипет. — Пані Дорія Шафік здобула перемогу для жінок, коли генерал майор Мохаммед Наґіб, начальний командант єгипетських військових сил, заявив їй, що він годиться на організацію жіночого батальйону на рівних правах з чоловіками. Пані Шафік скінчила філософію на Сорбоні в Парижі і минулої зими хотіла організувати жіночий курінь для боротьби з англійцями в Суезькій зоні. Дорія Шафік просила генерала Наґіба, щоб допоміг „скинути кайдани" єгипетським жінкам, але генерал заявив їй, що покищо „треба залишити цю справу, поки не виграється битви за чистку в Єгипті".

ЗДА організують допомогу китайським ДіПі

Ганґ-Конґ. — Тут американці зорганізували комітет, який має опікуватися допомогою китайським „переміщеним особам", які повтікали з комуністичного Китаю. Всіх утікачів нараховують уже коло 20,000 і вони важко працюють за 26 центів денно, щоб прожити в тому перелюдненому місті. Допомогу організують Гарольд Л. Орам і республіканський конгресмен д-р Волтер Г. Джадд з Міннесоти. Комітет має назву „Допомога втікачам китайським інтелектуалістам", бо вирішено пол час реєстрації, що між утікачами найбільше учителів і професорів, лікарів, інженерів та бувших фахових військовиків і різнородних техніків. Комітет задумує знайти відповідну працю для цих інтелектуалів на Формозі, яка вже перелюднена, але комітет хоче зорганізувати окремі варстати праці для втікачів. Американський професор, який був при скрінінгу китайських утікачів, заявив: „Ці люди вже не дбають про те, щоб вони могли бути інтелектуалістами, вони бажають жити!"

Лютеранський з'їзд проти комуністів

Берлін. — У Східному Берліні відбувся триденний з'їзд Лютеранської Церкви, на якому були представники ЗДА, Швеції, Західної Німеччини і 1,000 лютеранських провідників із Східної Німеччини. Френклін Фрай з Ню Йорку промовляв до 3,000 товпи у Марієнкірхе в Східному Берліні та промовляв, щоб протестанти в ЗДА „відчували тісний зв'язок з християнами у Східній Німеччині". Єпископ Отто Дібеліус говорив про зростаючий натиск на релігію в Совєтській зоні і казав, що Церква не має там „безпеки". „Ми не боязливий народ", говорив промовець, „але як ця справа погіршиться, ми певні, що хвиля катастрофи нас змете".

Король Гакон святкує 80 народини

Ослово, Норвеґія. — Хоч падав сильний дощ, то 80 літній норвеський король Гакон святкував свої 80 річні народини перед 250,000 товпою, яка заповнила всі вулиці столиці та гаряче вітала свого монарха, який їхав у відкритому авті, одягнений у адміральський одностій. Він володіє над Норвеґією 47 років. В день своїх народин король вислухав богослуження в церкві, а після вітання на вулицях міста поїхав до міської ратуші, де коротко промовив до 50,000 слухачів. Уродини закінчилися обідом, на якому були присутні король Швеції Густав Адольф, данська королева-мати Александрина, кілька данських князів і князь Греції, Юрій.

Це є новий математичний робот „Рейдак", якого вживатиме армія для керованих стрілен. На світлині бачимо операторку. Виготовлення машини коштує 2,000,000 долярів.

НА РАДІ ПАЦИФІКУ ОБГОВОРЕНО ПЛЯНИ НОВИХ СОВЄТСЬКИХ АГРЕСІЙ

Гонолулу. — Не тільки оборона Пацифіку перед евентуальною совєтською агресією, але також оборона усього вільного світу була предметом понеділкових нарад міністрів закордонних справ: Злучених Держав, Австралії та Нової Зеляндії. Це були наради приятелів, про захист перед „совєтським імперіялізмом". Не зважаючи на червону небезпеку, Австралія ще домагалась забезпеки на випадок відродження японського мілітаризму. Наради відбувались рано й пополудні в присутності таких міністрів закордонних справ: Дін Ачесон, ЗДА, Ричард Дж. Кейсі, Австралія, та Т. Клифтон Веб, Нова Зеландія. Учасниками нарад були теж і численні військові та політичні знавці з усіх трьох країн. Наради були підготовлені трьома секретарями, чи радше міністрами, що є членами Пацифічної Ради, згідно з ухвалами згаданих трьох країн у Сан Франсиско, в вересні минулого року. Ці секретарі виконують властиву роботу і діють ввесь час, а міністри закордонних справ ЗДА, Австралії та Нової Зеляндії сходяться тільки раз в рік, кожний раз в іншому місці, якщо таке буде вказане. Секретарями є найвищі урядові міністерстве закордонних справ. Ними є: Дейвид Брус, підсекретар стейту ЗДА, сер Персі С. Спенглер, австралійський амбасадор до Вашингтону, та Леслі К. Монро, амбасадор Нової Зеландії до Вашингтону. В першу чергу обговорено положення в Кореї та Південно-східній Азії, а потім перейдено всі інші частини світу, що є тепер загрожені з боку Москви. Оборону Пацифіку включено одночасно в глибальну оборону перед новим совєтським нападом. Учасники нарад обговорювали загрозу, але покищо не запали ніякі рішення. До цього ще треба додати, що австралійського прем'єра Мензіса запитав член Партії Праці, чи у взаємних договорі оборони ЗДА, Австралії та Зеландії нема таємних клявзуль. Прем'єр відповів, що їх немає, а існує тільки те, що є в проголошенім договорі.

ЗДА збили 4 МІҐ-и, а 6 пошкодили

Сеул, Корея. — Союзна команда в Кореї остерегла 78 корейських міст, щоб їхнє населення хоронилося перед літунськими атаками, бо ці міста будуть бомбардовані. Мабуть у зв'язку з цією осторогою союзників „Іду на вас!" — совєтські літаки типу МІҐ вперше вчора відважилися зблизитися майже до 38 рівнобіжника, щоб перешкодити в налеті американських бомбовиків. В повітрі відбулися п'ять літунських зустрічей, в яких американські літаки типів Себр і Ф—84 Тандер збили 4 совєтські МІҐ-и, а шість пошкодили. Комуністичні літуни були „дуже агресивні", та проте вони не могли встоятись в битвах з американськими пілотами. П'ята Літунська Група повідомила населення Північної Кореї про те, які місцевості будуть бомбардовані. Це повідомлення через Радіостанцію в Сеулі звучало так: „Ми перериваємо передачу, щоб остерегти мешканців міста..., що воно буде бомбардоване. Бомбовики Об'єднаних Націй нищитимуть воєнне постачання, промислові об'єкти і військові цілі. Залишайте місто! Втікайте до схоронищ! Втікайте з загроженого терену! Об'єднані Нації хочуть урятувати ваше життя! Бомбовики ОН хочуть знищити воєнний комуністичний матеріял. Не дайте знищити себе. Втікайте!" Крім цього з літаків скинули мільйони летючок з подібною осторогою для населення загрожених міст. Цей сміливий і лицарський крок командування ОН досі не викликав жодного відгуку з комуністичного боку. Раніше червоні завзято протестували проти бомбардування електричних споруд над річкою Ялу, твердячи, що ці споруди працювали тільки для „мирного" населення. Тепер комуністичне радіо мовчить.

Японія просить допомоги ЗДА для свого промислу

Ню Йорк, Н. Й. — Японський промисловець Шіґе Кавата, президент Ніппонської Сталевої Компанії, був гостем на обіді, що його влаштували в його честь у Клюбі банкірів на Бродвею. На цьому прийнятті були визначні американські і японські гості з фінансових і політичних кругів. Господарями прийняття були пан і пані Робінсон, що займав високе становище в Японії під час американської окупації. Кавата заявив, що тісна співпраця ЗДА і Японії конечно потрібна для повної відбудови японського промислу. Пані Робінсон підкреслила, що Кавата прибув до країни приятелів Японії. Інші промовці зазначували, що відносини між ЗДА і Японією мусять базуватися на обопільній пошані і здібності обох націй „дисциплінуватися у взаємних відношеннях".

ТЕКСТ ПЕРЕМИР'Я ГОТОВИЙ, А ВІЙНА ТРИВАЄ ДАЛІ

Токіо. — Комісія, яка складалась з штабових офіцерів, які мали скласти текст перемир'я, покінчила свою працю. Отже вкінці осягнено згоду щодо змісту перемир'я в Кореї. Офіцери ще радили 44 хвилини, а потім розійшлися з нічим, бо виявляється, що є умова в справі перемир'я, але нема припинення воєнних дій. Навпаки, воєнна акція стає щораз сильнішою, як мати думці бомбардування ворожих позицій в боку літунів Об'єднаних Націй. Найближча пленарна сесія в справі перемир'я відбудеться в понеділок. Та є слаба надія, щоб вона довела до компромісу. — Об'єднані Нації стоять при тім, що вони не відступлять від свого принципу в справі полонених. Звичить, що не змусять вертати до комуністів тих, що не захочуть вертати, а якраз цього домагаються представники Північної Кореї та червоного Китаю. — Представники армії Об'єднаних Націй також відкинули як неслушні зажалення комуністичних представників про бомбардування ялідянами мирних місць. Об'єднані Нації також домагаються, щоб Женевський Червоний Хрест міг вислати своїх представників до таборів полонених у Північній Кореї, провірити відносини, серед яких живуть полонені й доставити їм харчі.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage privided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weakly, English language suppl.)	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$ 2.00	Six months	$ 2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НЕЗАЛЕЖНА НІМЕЧЧИНА

В тій самій газеті (Ню Йорк Таймс), в якій не так ще давно можна було читати про пляни б. секретаря скарбу Морґентава мол. в справі поділу Німеччини на малі країни та переміну їх з промислових на хліборобські, пишуть тепер про „неминучість" притягнення Німеччини до демократичного фронту вільних держав. Одночасно стверджується, що прийде час, коли Німеччина знову буде об'єднана, хоч наразі мова тільки про Західню Німеччину.

Справа ця стала актуальною з цього боку, що Велика Британія та Злучені Держави вже ратифікували законним способом мир з Німеччиною. Підписуючи мировий договір президент Труман заявив: „Це договір, яким Німеччина повертається до рідні націй". Дехто може дивуватись, як це сталось, що демократичні потуги так скоро забули за великі гріхи Німеччини, з якою були змушені вести дві останні світові війни і тепер з нею братаються та помагають на всі лади стати їй на ноги. Та не тільки це, вони помагають їй ще й збрӧїтись, не зважаючи на те лихо, якого накоїв світові німецький мілітаризм.

Можна сміло твердити, що все це не ділялось би в такому скорому темпі, якби не страх перед московським імперіялізмом. Без Німеччини, як виявляється, годі демократіям поставити сильний протисовєтський оборонний мур. Західня Німеччина, яка незабаром стане незалежною і суверенною, маючи біля 50 мільйонів мешканців та великі земельні багатства, є силою, з якою треба рахуватись вже тепер, хоч вона ще не об'єднана з Східньою Німеччиною, яка є під кремлівською контролею. Демократії надіються, що згодом ціла Німеччина, як західня, так і східня, буде в їхньому таборі.

З цього не виходить, що демократії цілком наївні й не знають нічого про пруський дух, який ще далі впливовий серед німецьких мас, чи про нео-нацизм, що проявляє щораз більшу активність. Це вони знають, але переконані, що демократичні провідники, які тепер мають голос у Західній Німеччині, таки справжні демократи, та що за ними піде німецький нарід, коли настане рішальний момент.

Одне певне, що Москва буде далі спиняти визнання незалежної Західньої Німеччини, як і її об'єднання з Східньою Німеччиною на підставі вільних виборів, бож ясне, що в такому випадку Кремль програв би. Східня Німеччина з'єдналася б з Західньою, щоб позбутись совєтської окупації, якби тільки мала до цього нагоду. Московській пропаґанді помагає те, що соціялісти, як в Західній Німеччині, так і в Англії, є проти заключення миру з суверенною Західньою Німеччиною. Вони є за мир з об'єднаною, а не поділеною Німеччиною. Вони натискають на Велику Чвірку, щоб зійшлася і погодилась щодо об'єднання і демократичних виборів в цілій Німеччині, кажучи, що Сталін на це погодиться.

Як можна сподіватись, також і Франція глядить кривим оком на Німеччину, яка так скоро приходить до сили і значення у міжнародній політиці. Вона має навіть виправдання на таке побоювання. Проте не буде й для неї іншого виходу, як ратифікувати мир з Західньою Німеччиною в такий самий спосіб та з тих самих причин, як це сталось у Злучених Державах і Великій Британії.

Німеччина користає з міжнародної коньюнктури, в сучасну пору для неї дуже прихильної. Америка та Британія, хоч двічі побили Німеччину, перецінюють, на нашу думку, теперішню силу Німеччини. З цього знов шкода для тих народів, які довго терпіли як через російську, так і німецьку агресивність, і повинні бути нині у демократій на першому місці, коли мова про боротьбу з Кремлем.

Нові джерела атомової сили

З провінції Саскачеван, у Канаді, наспіли вісті, що там десятки людей зголосили свої претенсії до уряду, щоб признав їм право до експлуатації мінералу, потрібного до виробу атомової зброї. Цей мінерал, уран став найбільш пошукуваним, а з цим і дорогоцінним матеріялом для оборонних цілей тих країн, що продукують атомову зброю. У Канаді, на підставі домініяльного закону, кожен, що відкриє нові мінеральні поклади, зголошує до уряду свою претенсію („клейм") до них, залучаючи до зголошення мапу й докази, що він відкрив нові багатства. Після провірки, уряд дає знахідникові дозвіл на експлуатацію, яка нераз приносить великі багатства його власникові.

Вістки про новововідкриті поклади урану в Канаді подано негайно після появи двадцятого піврічного звіту Комісії Атомової Енергії Злучених Держав, зладженого для Конґресу. У тому звіті згадано, що ЗДА забезпечили для себе постачання урану з двох чужинних країн, а саме Африки й Австралії в додатку до нових покладів у Канаді й американських стейтах. Про нові джерела у ЗДА сказано тільки загально, не згадуючи місця їхнього положення мабуть тому, що вони ще не готові до експлуатації. З уваги, що поклади урану належать до різних країн, три держави заключили між собою умову в грудні 1950 р. щодо постачання цього матеріялу для Злучених Держав. Вже після підписання договору стало відоме, що Австралія відкрила дальші поклади урану, які належать до найбагатших у світі.

Проголошування таких вістей це свого роду стратегія теперішньої холодної війни. Коли Америка кілька місяців тому сповіщала про випробовання нових родів атомової зброї на полях Невади, то само собою насувалося питання, чи вона має відповідні припаси урану, як головного мінералу, з якого добувають атомову силу. Найновіший звіт дає відповідь і на це питання. Щодо нових родів атомових машин, то звіт згадує про поступ у трьох напрямках, а саме: порушування літаків; дальший розвиток у розбудові другого атомового мотору для підводних суден; значний поступ у розвитку поправлених атомових „реакторів", тобто горнил для продукції атомової сили й для інших цілей.

Щодо розгорнення нової атомової зброї то звіт Комісії Атомової Енергії, згідно з своїми засадами, подає дуже скупі вісті. Одначе в одному місці звіту находиться загадочний натяк, що в цій справі можна б сказати більше. Знавці таких справ думають, що самий натяк вказує, що вже придумано щось нового. Зате доволі ясно сказано в звіті, що „продукція атомових родів зброї поступала постійно ... а побудова кількох нових фабрик для виробу зброї поступила задовільно".

Оцей звіт Комісії Атомової Енергії ЗДА появився саме в часі, коли деякі часописні колумністи розписались про поступ Совєтів у виробі атомових бомб. Наскільки звіт залежний від калькуляцій кореспондентів про совєтські осяги, це справа здогадів. На всякий випадок все це зв'язане з відношенням воєнної стратегії до світової політики серед теперішнього напруження між Сходом і Заходом.

Ольга Гец

Російська меншина і німецька окупація України

„... та товпляться, щоб
[то ближче стати:
Може вдарять?
Або дулю зволять дати?
Хоч маленьку, хоч півдулі
Аби тільки під самую
[пику!.."

Т. Шевченко

Є в світі одиниці і цілі нації, які визнають тільки дві форми суспільних взаємин: зверхництва і підлеглости. Вони звичайно є страшними тиранами супроти слабших від себе, але одночасно готові кожної хвилини перетворитися в безпринципового раба, коли натрапляють на сильніших, і органічно неспроможні стати до боротьби там, де вислід цієї боротьби не є заранi і очевидно для них успішним. Поняття людської і національної гідности, як і підстави політичної рівноправности є для них цілком чужі і незрозумілі. І тому такі люди і такі народи попадають постійно в скрайності або дуже охоче займають позицію вислужництва перед сильнішими за кошт слабших. Ці особливості вдачі витворюються в умовах паразитарного існування, або під впливом довшого поневолення, що калічить слабі натури.

Коли за приклад взяти Росію, як нарід, то на ній це правило підтверджується цілковито і повно. Живучи впродовж цілих століть ще за часів династії Романових, чи, вірніше Гольштан-Готторнів, коштом десятків поневолених народів, росіяни і за большевизму залишилися тими самими паразитами в новітній тюрмі народів, обсаджуючи всі керівні державні пости всіх „союзних Республік". Ті самі тенденції з більшим чи меншим успіхом проявили москалі в часи німецької окупації, на цей раз впавши з ролі зверхників до ролі льокаїв.

Звичайно, тепер, забравшись за тридев'ять земель, за високі гори і за глибокі води, можна героїчно махати кулаками на адресу давно померлого Гітлера, можна бути відважними. Але в розгар війни ці теперішні „діячі" і „герої" не спромоглися жодним кроком заманіфестувати своєї солідарности в обороні тих гасел, які викидають сьогодні і, якщо здобувалися на антинімецький спротив, то тільки... в рядах большевицької партизанки.

Який характер носила ця боротьба, і які вона давала наслідки — до цього повернемось трохи пізніше.

Фактом є, що підсовєтська Україна в перших тижнях німецько-совєтського конфлікту покладала деякі надії на німців за хибною засадою: ворог мого ворога мусить бути моїм приятелем. Цих надій німці дипломатично не відбирали, а навпаки, навіть давали якісь невиразні обіцянки. З метою привернення симпатій українського населення німці висилають в Україну відомого професора-славіста з Ґеттінгенського університету Ганса Коха, знавця і прихильника української справи. Професор Кох відвідує українські міста, скликає українські віча і, хоч непевно і неясно, але обіцяє Україні нове майбутнє.

В ці перші воєнні дні Україна раптом ожила: творилися українські уряди, відкривалися українські школи, і в повітрі маяли українські прапори. Але радість не тривала довго ...

Першим ударом по тих ілюзіях була протижидівська акція, яку німці почали переводити нібито „в інтересах самого місцевого населення" на новоокупованих теренах. Несамовитий розмір цієї трагедії відразу розкрив українцям очі на нового окупанта, оскільки вони вже з досвіду знали, що означає влада, яка нищить масово, байдуже, чи за принципом мастковим, клясовим, політичним чи національним. Які б не були українсько-жидівські взаємини, але фактом є, що вся Україна масово перенесла свої симпатії на користь винищуваної нації, тим більше, що відповідальна верхівка, складена з представників усіх національностей, втікла давно, а залишилися тільки незначні трудівники і вороги большевизму. Сотні українських родин поплатилися майном і життям за переховування жидів, за сприяння їм в утечі, за видачу фальшивих документів. Не минало дня, щоб в обороні жидів не приходили до Ґестапо різні делеґації з поруками. Але це не помагало, і тільки у виїмкових випадках мало успіх. Так, наприклад, село Бистрик Бердичівського району, наражаючи себе на небезпеку, укриває завідувача млина — вихрищеного жида і так довго оббиває пороги Ґестапо, поки не домагається ґарантії життя для свого старого односельчанина.

На заводі „Прогрес" півтора року працювало 5 жидів, яких, коли по них приїжджала жандармерія, щоразу попереджувано, і вони ховалися. І хоч робітники знали їхню криївку, однак, ніхто їх не зрадив, дарма, що ґестапівці перевертали цілий завод і робили бреверії в управлінні. Цим нещасним напевне вдалося б переховатися і до кінця війни, коли б вони не задумали тікати. Але були зловлені в часі втечі ...

Випадків подібного характеру можна б навести безліч.

Але першими людьми і одинокими жінками, яких мені прийшлось пізнати, що таки раділи з жидівської трагедії були росіянки — жінка репресованого большевиками генерала царської армії Константина Львова і дочка. — Вони, безперечно, належали до найаристократичніших російських родин, а тому так жахливо звучали їхні слова: „Вам їх жаль?!! Вам жаль жидів?!! Та ви подумайте, що говорите! А як наших батьків і братів енкаведисти били кованими чобітьми в зуби, вам не було жаль?!! Це ж вони сиділи по різних Че-Ка, ГПУ і НКВД! Це вони довели Росію до комунізму! І за це мусять тепер платити всі: старі, молоді і діти! Їх мало стріляти! З них треба живцем шкуру дерти!.."

Може б цей випадок можна було назвати спорадичним, коли б на стінах і на парканах бердичівських вулиць не з'явилися забуті вже чорносотенні гасла: „Бєй жідов — спасай Россію", що їх вуглем і крейдою виписували якісь, очевидно, сторонники „єдіной нєдєлімой".

Ставши твердою ногою на Правобережній Україні і перекинувши фронт за лівий беріг Дніпра, німці скінчили свої залицяння до українців і посунули їх майже на той самий щабель, де недавно знаходились жиди. Зник український прихильник Ганс Кох, Райхскомісаром України призначено Еріха Коха, українські прапори замінено німецькими, найактивніших і найсвідоміших українців поусувано з посад, а натомість на світло денне почали вилазити москалі, котрі в добу німецько-українського залицяння сиділи тихенько, або й свої зрадники нечисленні готові за тепле місце служити кому вгодно і як завгодно.

Український терен для окружної політики „Третього Райху" ставав де-далі небезпечним. З Галичини, Волині і Буковини таємно переходили кордони сотні відважних братів і сестер і несли з собою докази стремлінь до створення Незалежної Соборної Української Держави. На східньо-українських землях повстають підпільні організації, що мають своїм завданням підготовити цілий нарід до повстання в слушну хвилину як проти східнього, так і проти західнього тирана. У відповідь на це німці починають вдаватися до випробуваної сталінської політики: нищити все українське і фаворизувати споконвічних українських національних ворогів, у першу чергу москалів. Інтереси німецького „іберменша" і московського „старшого брата" на пункті українського питання сходяться в досконалій гармонії. І тому не дивно, що в багатьох містах, особливо промислових, українське населення, ледве позбувшись комуністичного ярма, попало в подвійне німецько-московське ярмо. Засівши вигідні посади в галузях адміністрації, торгівлі та промисловости москолі під новим зверхництвом продовжують стару столипінську політику: „Нєт нє було і нє будєт!"

Коли, наприклад, взяти таке місто, як Бердичів, то в ньому в мініятюрі яскраво відбилася ціла німецька політика супроти України, як також і роля росіян у часи німецької окупації. Головою Міської Управи німці призначили безпросипного п'яницю, грубіяна і спекулянта Радера. Його заступником і секретарем — Шмідта. В цих людях, окрім німецьких прізвищ, дуже поверхового знання німецької мови та ласого ока на німецькі пайки, не було нічого німецького. Офіційно вважаючись „фольксдойчами" і Родер і Шмідт були звичайними росіянами, опиралися на місцевих москалів і навіть між собою говорили тільки по-російському. Тому і не дивно, що решта місць міського управління було обсаджено москалями і все внутрішнє діловодство велося російською мовою, а зовнішнє — німецькою. Трійку Родер-Шмідт доповнював в особі шефа господарського відділу уродженець центральної Росії Тімошінін. А всі вони разом нещадно грабували безгосподарські жидівські мешкання і звозили вантажними автами все, що було найціннішого, до своїх домів.

У Відділі Реєстрації Цивільного Стану, головою котрого була жінка секретаря Шмідта, по-українськи говорила тільки одна свіжоприбула буковинка. Решта, за прикладами шефової, говорили і писали тільки по-російськи.

(Закінчення на стор. 3)

Відірвалися „креси" від Польщі...

Часом являються цікаві устійнення і в польській еміграційній пресі!

В лондонському, андерсівському „Ожел Бяли", число 29 (524) з 19 липня ц. р. Фердинанд Гетель містить статтю п. н. „Нова структура польської інтеліґенції".

Автор стверджує: „Дотеперішня польська шляхотська культура є присуджена на загладу"! Але автор не вірить в ту загладу польської шляхотської культури, бо каже зараз таки дальше: „Нема ніяких переконуючих доказів до припущень, наче би роля польської шляхотської культури була скінчена-тимбільше, що амбіцією, бистрістю і здібностями вона перевищає інші верстви польського народу".

Але — каже п. Гетель — зайшли основні зміни у внутрішній структурі польської інтеліґенції. Та інтеліґенція повстала була в 19-ому столітті. Шляхотська кадра доповнилася міщанством німецького походження і жидами. Відомі такі поляки німецького походження, як: Лелевель, Травґут, Ґротґер, Брандт, Ленц, Тетмаєр, дальше: Поль, Кольберґ, Ґлоґер, Лінде, Естрайхер. Вони вложили поважний вклад у польські видавництва, книгарні і друкарні.

Тепер збагачування польської культури німецьким чинником урвалося! Це є зубожіння кадр польської інтеліґенції.

Кінець є сьогодні і жидівським впливам у польській культурі. Колись такі поляки жидівського походження, як Клячко, бар. Кроненберґ, Розен, Фельдман, Лесьмян, Тувім, Ашкенази — чинник вічного ферменту і поступу — збагачували також польський дорібок в ділянці культури. Сьогодні є тільки 40—50,000 жидів в Польщі.

„Третій чинник, що дуже допомагав, — пише п. Гетель, — були „креси"!

Був час, що „що-другий польський геній мав прізвище українське (п. Гетель все ще вживає терміну „руські"!) — білоруське, литовське чи ядвиґівське". „Честь польського генія наших часів — говорив Яцко Мальчевський — врятував Виспянський. Всіх інших зродила Русь!"

„Між Польщею і „кресами" та їхнім чужоплемінним населенням нема, що правда, подій так трагічних, як ті, що заважили на польських взаєминах з німцями і з жидами. Але є кордонна лінія, проведена через наші землі: вона ділить „креси" від Польщі з герметичністю, якої ніяк не пробити! Може бути, що заслання під час війни не усунули з „кресів" всіх живучих там поляків і польсько-українських та польсько-литовських жителів. Може бути, що і українське населення і литовське населення тяготіє сьогодні до Польщі сильніше, як тяготіло перед війною. Але перегорода між „кресами" і рештою Польщі є щільна, як ніколи не була, і нема надії, аби між „кресами" і рештою Польщі настала якась виміна людей (така виміна вже давно була! — Є. Я.), як довго буде тривати теперішній стан".

„Але навіть якби Росія була змушена швидко уступити з Польщі і з її „кресів", порожня, яку по собі залишить, вчинить з тих земель окрему проблему і багато води проплине ще в Німані і в Дністрі, заки народиться наново і оживе пам'ятна там історична і психічна атмосфера Литви і Русі, зв'язаних з Польщею, як уже не спільними кордонами, так спільним розумінням історичного завдання."

П. Фердинанд Гетель не може визбутися жалю за „кресами"! Щодо процесу розвитку польської інтеліґенції, так він пише:

„Для польської інтеліґенції це означає, що урвався доплив „кресових" інспірацій продовж кількох поколінь. Нема при тім чим потішатися, що „Львуф" і „Вільно" (це якісь недобитки польського населення Львова і Вильна) поселилися збитими групами на Поморю чи на Західних Землях, спасаючи в той спосіб „кресову" Польщу і все, що з нею в'яжеться! Це мана — стільки саме вартна, що й надії ,наче „креси" і їхній дух збережуться на вигнанні."

Як бачимо, автор має деякі виразні думки, відповідаючі правді і дійсності!

Він тільки не може визбутися ще мрій про „креси" і ті добрі, давні часи для польської шляхотської інтеліґенції, коли ще вона могла дихати і жити якраз з тих „кресів"!

Та — „креси" вже ніколи — до Польщі не вернуться, а тим менше вже не стануть культурним погноєм для польської шляхотської інтеліґенції!

Зрештою, вже і самий автор ось так говорить про майбутнє польської нової інтеліґенції: „Від нової польської інтеліґенції не можна багато надіятися! Ідемо в час худих років, в роки, в яких перетривати б і зберегти саму вже біологічну субстанцію національного життя!"

„Ожел Бяли" зазначує, що не з усіма поглядами автора годиться і тому й відкриває дискусію над згаданими проблемами!

Євген Яворівський

А. Драган

УКРАЇНСЬКА РЕВОЛЮЦІЙНО-ВИЗВОЛЬНА БОРОТЬБА НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ

(Доповідь на П'ятому Конґресі Американських Українців)

(3)

В боротьбі проти колективізації переведено повстанцями протиколгоспні акції в місяцях: січні, лютім і березні, в с. Чолганах на яких розповсюджено 500 шт. закликів протиколгоспних і 100 шт. листівок. В поблизьких селах того куща, в той час розповсюджено 20-30 закликів на кожне село.

2. Найяскравіші факти активної боротьби населення проти окупанта:

В час організування колгоспу в с. Чолганах населення само палило будинки, в яких большевики плянували приміщувати колгосп та колгоспний ремaнент. Напр., дня 14 лютого ніччю спалено будинки господині Синишин Олени, яку большевики вивезли на Сибір, а в її будинках хотіли закладати колгосп.

Дня 21 лютого спалено будинки Синишин Рузі, яку большевики вигнали з хати хотіли взяти на приміщення колгоспу.

Дня 23 лютого знову спалили фільваркові будинки, з яких большевики повиганяли селян, що там мешкали і завозили там сільсько-господарський реманент для колгоспу.

Дня 4 лютого при вивозі в с. Чолганах господар Герило Федьо (бувший голова с/ради) вибираючись на Сибір, запалив свою хату, яку большевики ледве погасили. Помимо того, жінка господаря залишила вогонь в коморі, через що другого дня хата знова загорілася.

Дня 11 березня в с. Церківна вечором селяни самочинно заложили міну коло с/ради де мали проводитись вибори. Вибухом міни большевики, що зганяли селян до виборів, так були перестрашені, що залишили селян та через цілу ніч були у тривозі та тримали стійки довкола с/ради.

В наших руках такі самі або подібні автентичні звіти з районів Вібрецького, Долинянського, Журавенського, Дрогобицького та інших.

Хтось міг би закинути, що це відноситься тільки до Західної України і тому дозвольте навести Вам ще інший приклад, поставлений мені до розпорядження з тих самих джерел:

Добрий день шановна В......

З палким привітом я до тебе Ростислав, і Володимир! В..., ми сьогодні від тебе дістали листа, за котрого тобі дуже вдячні, і разом спішимо дати відповідь!

Писати багато не приходиться, так як тобі відомо за все, тому, що ти не давно від'їхала і тобі відомі наші обставини. Правда того тижня до нас приїжджали органи МВД і МГБ і йшло слідство за той хліб, що спалений, заарештували голову колгоспу, но чорт з ним за такими людьми як він не треба жаліти. На ті листи, що ми посилали, то вже дістали відповідь, при чому, студенти, виявили своє задоволення, і навіть просять, щоби їм ще пересилати, но як тобі відомо, що у нас уже матеріялів не має і ми тільки покладаємося на тебе, так, що ти старайся доставити нам, а ми будемо подавати дальше.

Новостів у нас особливих не-має.

Хліб у нас із колгоспу вивезли увесь державі, а колгоспники за свій труд повинні вже класти зуби на поличку, бо з города вже „встречную хлебозаготовку здали", а поперечну вже від самого літа їдять, то до осени не стане, ось В... наші обставини і наших батьків! Тим, що тоді поарештували, як ти була, то вже був суд, то дали по „четвертинці" 25 за що нікому нічого невідомо.

Анну Ковальову, за 250 кр. колосків засудили на 5 років. С. Гончарука дівчинку Любу 14 років, засудили на 3 роки, за невироблений мінімум трудоднів ось наші „порядки" і „строгость в колхозе" слова Фурика). Тепер В... Василь Гр. просив у Ростислава, чи він знає твій адрес хоче до тебе написати лист (він в Одесі в університеті вже на другому курсі), напиши чи можна дати тому, що Ростислав хотів дати, но я зупинив, бо не знав, як поступити, хоч я добре знав, що ти з ним кілька років зустрічались, но адрес не рішився дати, і тільки хочу по твому дозволу!

Більше такого особливого немаю писати і на цім закінчую. Бажаєм тобі всього найкращого. До скорої зустрічі. Нижче подаєм невеличкий і нескладний віршик, який я сьогодні в роботі у заводі здумав.

Лютує кат по Україні,
По всій широкій стороні,
Лютує кат, бо скоро згине,
З лиця Вкраїнської Землі!
Та будь ти проклят
[лютий кате,
Тяжкі прокльони перенось,
Та ти ж дивись, Вкраїна
[плаче!
Бо дальше мучитись
[не мож...
Не думай ти проклятий кате
Що ми не знаємо про те,
Що ти не будеш панувати,
Ми добре знаємо про все.
І ще ми знаєм лютий кате
За що так тяжко
[мучиш нас,
Бо волю хочем здобувати,
Бо той огонь іще не згас!
Бо він не згас і вже
[не згасне,
Бо він ще гірше спалахне,
Бо слава рідної Вкраїни
Вона ніколи вже не вмре!

14. VIII. 49 р.

А для заокруглень тих інформацій, наведу Вам ще уривки листа одної учительки із Західної України до свого брата в Америці, висланого скомплікованою окружною дорогою:

... Я тут живу, як у гарячці; як тільки прийде вістка, то зараз сходимося, самі певні, і радимо, як і що. Якби Ти бачив такі наші сходини! Самі жінки, небагато нас, але з гарячими серцями: боягузи сидять в норах. Але хтось мусить цим зайнятись, бо наші хлопці потребують допомоги. Ми є і міністерством апровізації і міністерством війни для нашого відділу. Самі матері і сестри. Зарадимо, як знаємо, тай помолимось, щоб їм Бог силу дав.

Степан знову дався чути з лісу. Бодай знаємо, що живе. Бо вороже плем'я простягає пазурі, щоб знищити, здавити наших найдорожчих героїв. Але їм сам Бог допомагає і надія, ця мати всіх страждаючих. Вони держаться кріпко, тільки все про новини зі світу питають. Хотіли б бодай догадатись, чи Ангел війни гострить меч, бо кажуть, що як ні, то без надії не довго вже можна буде видержати. Тепер вони страждають без міри; все їм понищили, і припаси одягу і поживи. Вони переносяться з місця на місце, щоб тій проклятій пекольній бестії в руки не попасти. Тепер зловили одного хлопця з М... Хлопець 20-літній, не мав, бідний, часу життя собі відібрати, живим зловили. То ж то мали втіху дияволи прокляті, як страшно його мучили, все в нім повідбивали, при 22 ступенях морозу босого на станцію вели, кров з уст йому лилася і ніхто ні міг йому навіть води подати. Це було страшне видовище! Знову ж передучора Н... з Л. живцем їм попався. Як жахливо ці червоні дияволи над ним знущалися. Руки і ноги йому поламали, розпеченим залізом припікали, нігті витягали, а били, копали, голову потрощили, кров його залила і таки в руках катів умер. А як привезли його тіло до Л..., матері віддали, то вона, вмліваючи, обмила його, розібрала та на соломі поклала. То не було одного місця на тілі, щоб не було потовчене, покалічене. Люди з цілого села впродовж цілої ночі йшли до нього, як до плащаниці. Плач був страшенний. То був плач, що його повинен почути сам Бог в небі...

(Закінчення буде).

Волод. Гірняк (Канада)

НАШЕ МИНУЛЕ Й НАШЕ ТЕПЕРІШНЄ

(3)

Економічна криза та її наслідки

В 1930 році було закрито іміграцію до Канади. Могли приїздити лиш діти до батьків або жінки до чоловіків, якщо вони доказали іміграційним урядникам, що мають матеріяльні спроможності їх утримати. Ніхто інший не міг приїздити. Причиною для цього була економічна криза, яка започаткувалась у 1928 році та протривала аж до 1939 року. Та страшна криза й позбавила праці сотні тисяч робітників у Канаді, а мільйони в Америці. Найбільш дошкульно відчули її друга іміграція. Бо першими робітниками, які були звільнені від праці, були ті, що пізніше прикали до Канади.

Для давніх та криза не була таким приголомшуючим ударом, як була вона для нових імігрантів. Більші с т ь „давніх" мали вже свої хати й трохи грошей у банках, які на певний час могли забезпечити прожиток для них та їх родини. Нові імігранти цього не мали, бо не було в них ще часу загосподаритись у Канаді. Тисячами блукали вони голодні по вулицях канадійських міст, а на нічліг залазили знову ж голодні до порожніх товарових вагонів, які стояли по станціях. Не один раз бувало і так, що ввечорі були вони в одному місті, а ранком опинювались у другому, на кілька сотень миль віддаленому.

Незавидну долю тих людей, почали використовувати большевицькі організації. Робили вони це все по „самарянському" звичаєві. Приймали тих бездомників до своїх домів, в яких давали їм можливість не тільки переночувати, але також і з'їсти кусок хліба з зупою та випити горнятко теплого чаю. Після хліба, зупи і чаю приходив до тих „голодних жолудків" „безробітний" політрук. Густо-часто бувало й так, що на ньому була порвана одежа, брудні й порвані черевики. Виходив так, як актор на сцену театральну, і заходив на перший дні. Ніхто з його глядачів і слухачів не критикував, а навпаки, всі били в долоні й кричали: „правда! правда!!! Комуністичні політруки почитали свої акторські промови до безробітних від порожніх жолудків і кінчали їх ними. Хто голодував, той напевно повірить, що такі слова припадали до серця голодним безробітним та ще й тоді, коли ними ніхто не хоче заопікуватись у найгірше їхню скрутну годину.

Отже тими голодними й бездомними людьми треба було в початках комусь не тільки заопікуватись, але також чимскоріше вирвати їх з обіймів большевицьких політруків. Одиниці не могли зарадити цьому лихові. Допомога могла прийти лише від організації. Так воно й сталося, що першими щирими та дійсними опікунами для них стали ті нові організації, які була зорганізувала друга іміграція. Ніхто інший лиш вони, післали своїх членів до тих большевицьких домів, щоб не тільки освідомити голодних і нещасних людей, але також і забрати їх під свою опіку. І вони це виконали. Сотнями спали безробітні на долівках організаційних домів і живились вижебраним від пекарень черствим хлібом та вареними костями й часом до того часу, поки міські й сільські власти не зорганізували плянову та постійну допомогу для них.

Зорганізована владою постійна допомога не дуже поправила гірку долю безробітних. Не всюди поміч зорганізовано, а де вже й була, то треба було побути в одному місті певний час, щоб її було можна одержати. Подруге, одержували лише обід, вечеру і нічліг. Днем випроваджували їх на „свіжий воздух". Літом це належало це до приємності, але зате зимовими днями навіть дуже дошкулювало.

Для родинних ця допомога була краще зорганізована, бо їм видавались допомогові книжечки з квитками на хліб, молоко, масло, м'ясо й городовину. В додатку до того платили за приміщення і паливо. Одежу видавали також для дітей і старших. Отже в кого були діти, то той мав змогу ще й другому допомогти. І таких випадків було дуже багато.

Самітні їхали зі Сходу на Захід і назад. Тисячами перевозили їх щоденно довгі поїзди товарових вагонів не лише літом, коли було тепло, але також і зимою. Немов мертві предмети прикріплювали вони себе на дахах або під сподом товарових вагонів, бо не завжди можна було влізти до вагону, і так їхали шукати за працею, щоб не бути тягарем державі, до якої недавно приїхали, а також, щоб, як це вони говорили „не привикнути до жебрачого життя". Це останнє і було для них найстрашнішим. Були вони синами батьків, що прожили все своє життя чесно, тяжко працювали і в поті чола здобували кусок хліба на свій прожиток. Ніколи й до нікого не ходили вони за жебраниною. Вони добре пам'ятали, що в їхній країні, хоч тоді й не багатій, за жебраниною ходили лише осамітнені бідні старці й такі ж самі бідного роду каліки. Тому, приїхавши на цю землю, і вони всі хотіли тяжкими трудами заробити на свій прожиток.

По довгому часі такого злиденного життя, траплялось, що слабші характери не видержували й опинювались в домах для божевільних. І саме тому в ті часи треба було дуже сильного характеру, який міг би був погодитись із таким життям, яке в короткому часі замінювало його, ще так недавного властителя хати й кількох моргів землі, у постійного волоцюгу - жебрака.

Та навіть державні мужі не знали в початках, що їм робити, бо це нещастя, що було навістило країну, і їх застало непідготованих. Сотні тисяч людей стали тягарем держави на довгі роки. Інші сотні тисяч, хоч і працювали, то знову одержували таку плат,

В НАРРОВСБУРГСЬКОМУ ЛІСІ — НА ПОЛЯНІ!

„Гей-гу, гей-га, таке то в нас життя... лунала три тижні юнацька пісня лісами на фармі оо. Василіян в Нарровсбургу. Лунала вона, як й інші українські пісні нечувані в тих околицях, з грудей юнаків-пластунів, що відбували тут свій вишкільний табор від 28 червня до 20. липня ц. р.

Ще так недавно гомін отої пісні плив серед альпейських гір у вишкільних пластових таборах Мітенвальду, Берхтесгадену та інших місцевостях скитальщини. Її відгомін губився по лісах і горах чужих країв, бо рідні картини не можуть прийняти свойого пластового братства.

Вишкільний табор перейшло 10 юнаків з пластових осередків: Ню Йорк, Ньюарк, Джерзі Сіті, Филаделфія. Сміх і радість відбивалась на лицях юнаків, що покинули на короткий час задимлені і думні міста — та знайшли веселе — товариське знаття на лісистих узгірях Пенсилвенії.

Ті безжурні хвилини полученi були з твердою пластовою заправою, за яку вже подбали команданти табору пл. сен. Бойдуник і бунчужний ст. пл. Ференцевич. Та труд і невигоди забували молоде юнацтво як тільки знайшлося на водах озера мальовниче положеного серед плакучих берез. Поплававши, положувавшись — треба було спішити до табору — де чекав вже смачний — о куди смачнійший як вдома — обід — приготований п. Тершаківець. А по обідним дозвілю йшла дуже пожива — історичні гутірки, що їх переводив проф. М. Заклинський. А щоб пластова пісня не була кушлява про це вже дбав проф. Ігор Соневицький.

І так день за днем кріпшало на соняці і вітрі тіло — збагачувалась юнацька душа.

А у вечір, коли погасло світло дня і тільки зорі мерехтіли, на полянці коло шатер горіла ватра. Довкола неї полапавшись за руки, юнаки відтворювали містерію політової ночі. Лилася пісня:

„Сіріли у сумерку півночі шатра,
застиг мов у чорному бездусі ліс...

Гарна настроєва пісня, що її склали вже на скитальщині 1947 р. Ю Старосольський і Ю. Пясецький оба члени Куреня С. П. „Лісові Чорти"

Иде гомін пісні — перебиває нічну лісну тишу —

„Над вартою постаті юні,
хлопячі,
Заслухані в золото слів,
що лились,
Про славу минулу, про
мрії гарячі,
Про волю, що прийде
колись..."

І кінцевий акорд на краще прийдешнє:

„Далеко на сході багрілі обрії
Воскресний зірниці устріч!"

Приглядаючись тиждень отому таборовому життю, пригадалась мені одна надія з історії старинної Греції. Був час коли держава старинних греків хилилася до упадку. От тоді зібрався Ареопаг — рада найдавніших мужів народу — на нараду — що зробити, аби стримати занепад народу і держави.

І різні ради подавали. Та ні одна з них не припала до серця присутнім. Тоді очі всіх звернулися не одного з найповажніших мужів зібрання — що спокійно сидів і не відзивався. Щож він порадить? А цей встав, витягнув з-під тоги зогниле яблуко і кинув його на терасу. Розлетілося зогниле яблуко — а по терасі посипались здорові зерна. Дивіться сказав старець — осе зогниле яблуко — це наша теперішня батьківщина, — а оці здорові зернята, це наша молодь. Посадіть оці зернята — плекайте їх а виростуть з них здорові дерева. Заопікуйтеся навчанням і вихованням нашої молоді, а Батьківщина буде врятована. І сталося. Греція внедовзі вернула ще на довший час до своєї давньої могутности і слави.

У подібних обставинах знайшлася і наша Батьківщина. З руїни в яку кинув її демон большевизму, врятує її молоде покоління виховане на здорових морально-національних засадах. Тягар цей спадає на українську молодь розсіяну в діяспорі по цілому світі. Адже Де Валєра, провідник відродженої Ірляндії, не був уродженцем Ірляндії а Ню Йорку. Та виховання замолоду дало йому державну керму землі його батьків.

Таке виховання дає Пласт українській молоді, що знайшлася на землях поза своєю Батьківщиною. Тільки побільше вакаційних таборів — а труд пластових провідників не піде на марне. Віримо, що прийде ще той час, коли Верховний Пластун — Сірий Лев — верне з молодими юнаками з альпейських і нарровсбургських таборів — в Карпатські гори — на Сокіл — на нашу сонячну Україну!

іб.

БАДИЛЛЯ З КУКУРУДЗИ

Це те все, що залишилося фармерам на полі наслідком небувалої посухи. Світлина зроблена в Чатануга, Тенесі.

Величавий похорон генерала Сікевича

27. липня розійшлася блискавкою по Торонті сумна вістка, що генерала Сікевича не стало між живими. Зразу зібралися провідники ветеранських організацій під проводом Української Стрілецької Громади, якої Покійник був почесним головою, щоб зробити потрібні зарядження. Ще того дня тіло генерала було перевезено до Авдиторії УНО, куди українське громадянство зачало масово приходити, щоб йому віддати останній поклін. На труні були положені національно-державні прапори України і Канади всі відзначення генерала і шабля. Біля труни, обставленої численними вінками і китицями стояла почесна сторожа, що складалася з членів Української Стрілецької Громади, Братства Карпатських Січовиків, Українського Відділу Канадійського Легіону, Союзу бувш. Українських Вояків і Станиці УПА. Вся Торонтська англійська преса принесла некрологи і портрети генерала.

В п'ятницю від полудня генерала перевезено до Української Православної Церкви, де відправлено панахиду. В суботу, 2. серпня, вранці почалися тут похоронні Богослужения численного духовенства, які попередили Панахиди в усіх торонтських церквах, а в Православний під проводом Архиепископа Михаїла.

В пів 11 год. вирушив величавий похоронний похід на цвинтар „Проспект", який очолило духовенство з хоругвами і українські ветерани з національними прапорами, та біля двох соток віщів і китиць. Вздовж вулиць скупчувався народ різного національного походження, а поліція віддавала салют. До численної участи торонтського громадянства в похоронах, яка начисляло кілька тисяч, багато спричинилася англомовна торонтська щоденна преса, яка широко інформувала громадянство про генерала Сікевича і про самі похорони його тлінних останків!

В похороні, який відбувався на кошт українських громадянських і ветеранських організацій під проводом Комітету Українців Канади (КУК), взяли участь, окрім торонтського громадянства, численні делегації, передусім відділів УСГ та УНО, з цілої східної Канади, а навіть делегат Взаємної Самопомочі з Вінніпегу п. Бабинець. УСГ численно заступлена під проводом В. Гультая, С. Теребуша і М. Коверка, Карпатська Січ під проводом д-ра С. Росохи, В. Тимка і М. Цара, Легіон під пров. С. Павлюка і Я. Погорецького, як теж представники Станиці УПА, УСГ, СбУВ і УСС-ів. Над могилою промовили В. Гультай, ген. М. Садовський і А. Лазаревич.

Це був без сумніву найбільший український похорон, якого м. Торонто взагалі колись бачило. Заслуженому і популярному в Канаді генералові прийшли віддати останню пошану всі українські громади, без розділу релігійного і, партійного, чи територіяльного походження.

Хай геройчне і повне посвяти для української справи життя генерала Сікевича буде для всіх нас прикладом і дороговказом. А йому хай буде канадійська земля пером до того дня, коли вільний український нарід перевезе його до Пантеону Києва, столиці Соборної і Суверенної Української Держави! М. Мигович

Хроніка українського життя

Торонто, 16. 7. 1952. Україна — Ст. Ендрюс 3:1 (2:1). В чергових змаганнях за першенство Національної Ліґи — команда червоно-чорних перемогла в доволі переконуючому відношенні дружину шотляндців, яка займає під ню пору четверте місце в табелі. Червоно-чорним осталося до розграння ще четверо змагань (Поляки, Скаттіш, Олімпія і Кенедієнс), з яких, дивлячись навіть дуже песимістично, винесуть принаймеше 4 точки, що з сьогоднішним капіталом 14 точок дасть в сумі 18, а тимчасом запевнення участи в розграх „плей аф" Велику частину заслуги в осягненні цієї перемоги приписати треба парі Вртік — Мацина, яка була ініціятором усіх акцій нашого нападу. Вртік, стрілець усіх трьох воріт, повторив свій гамільтонський „гет трик". Мацина на лівому крайнику виявився сильним підкріпленням для нападу України. Його цільні подачі і стріли на ворота, як теж продумані акції, були постійною загрозою для противника.

В НІМЕЧЧИНІ

Свято матері в Мюнхені

У неділю 6 липня стараннями делегатури ОУЖ було проведено в Мюнхені урочисте Свято Матері. А мистецькою програмою під керівництвом своїх виховательок виступили діти мюнхенської суботньої школи та дитячого саду.

Гарний виступ дітей суботньої школи та садочку, заснованих щойно декілька тижнів тому, стверджує осяги в праці тих виховних закладів, які завдяки добре поставленій педагогічній праці та вміло налагодженому харчуванню дітей тішаться загальною великою увагою.

Російська меншина і німецька окупація України

(Закінчення зі стор 2-ої)

А Відділ Постачання — це був вінець сусідського нахабства. Питань, поставлених по-українськи, там не тільки „не розуміли", але навіть „не чули". І коли відвідувач починав сваритися, йому пропонували говорити „человеческим языком".

Перекладачкою в Ортскомандатурі (Військова комендатура) за весь час німецької окупації була росіянка Катерина Лебедєвська, людина з аристократичним походженням і досить дивним минулим, коли говорити про її дивне уцілення за большевицького панування...

Перекладачкою при Гебітекомісарі була росіянка Скурідіна, про яку справедливість вимагає сказати, що була дуже порядною людиною, але по-українськи таки не вміла ні слова.

Редактором українського часопису був малограмотний „малорос" Семенюк, комсомолець і, як твердили його старі знайомі, — таїнний агент НКВД. Цей Семенюк, на вимогу Родера і Шмідта відкрив у своїй газеті російську сторінку, де проєвлялося „великий братній російський нарід" (Видвляється, що практика нюйоркських газет не є оригінальною).

В руках українців у Бердичеві залишалася лишень голодна галузь шкільництва, без приміщень, без пенсії і... без дозволу німецької влади на науку.

Панування російської кліки привело до того, що населення Бердичева опинилося в гірших умовинах, ніж в інших містах, де українцям все таки вдалося втриматись. В Житомирі, Вінниці, Кам'янці-Подільському і т. д. на продуктові картки видавалося, правда, в дуже мізерній кількості, хліб, товщ, молоко і т. д. В Бердичеві люди діставали самий хліб із сплісніло-го проса або нечищеного ячменю і чорну, брудну сіль. Більш нічого. Відповідальними за цей стан були фольксдойчерські росіяни, які, бажаючи прислужитися німцям переконували владу, що населення має стільки пограбованого в часі війни добра, що взагалі ніякого постачання не потребує. За їхньою порадою німецька влада видає наказ до мешканців міста — „здати всі пограбовані продукти для рівномірного їх розподілу між всім населенням"... А коли на наказ не було ніякої реакції, як рівно ж заряджена ревізія мешкань залишилася безуспішною, влада стосує масову кару людности голодним пайком.

(Докінчення буде)

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співласниками тринадцяти мільйонового Союзового майна!

(Продовження буде)

Президентські вибори в ЗДА і Канада

Для нового поселення у Канаді навіть дивним може видаватися оте велике зацікавленя канадійців президентськими виборами в ЗДА: міліони канадійців читали уважно вісті й звіти про республіканську й демократичну конвенції, що відбувалися в Шікаґо в липні ц. р.; інші — приглядалися перебігові конвенцій, користуючись телевізійними апаратами; сотні тисяч прислухувалися радієвим звідомленям про хід конвенцій. Вони робили це тому, що в тому слідкувані за ходом конвецій або знаходили небуденну розвагу або були щиро зацікавлені характером людини, якій буде призначено керувати — як це сказав ген. Айзенгавер — „найбільшою потугою світу".

Зацікавленя пересічного канадійця президентськими виборами в ЗДА є зовсім виправдані. Вплив нашого південного сусіда на нашу країну дається відчувати в кожній ділянці нашого державного життя, а політика партії та її лідера, які осягнуть перемогу в осінних виборах, матимуть чимале значення для канадійської економіки, закордоної політики Канади та її оборонних заходів.

В цьогорічному випадку питання номінації президентського кандидата Республіканської партії є мабуть важливіше від проблеми вибору кандидата Демократичної партії. Ця остання є при владі в ЗДА ще від 1932 р., коли то Френклин Д. Рузвелт був обраний президентом. Він виявив себе більшим інтернаціоналістом як його попередники — президенти — республіканці. І досі Демократична партія ішла в основі тим шляхом, що його накреслив Рузвелт. Власне за час її адміністрування американці давали щедру допомогу европейським і іншим країнам, висилаючи свої війська обороняти несвої кордони, а зокрема значно злагіднили приписи щодо закордоної торгівлі. Щоправда деякі країни бажали б собі більш далекойдучого лібералізуваня американської закордонної торгівлі, але в Канаді панує переконання, що республіканська адміністрація ледве чи пішла б на таке злагіднення приписів про торгівлю із закордоном. Якщо Демократична партія знову опинилася б при владі в ЗДА, то правдоподібно продовжувала б свою дотеперішню торговельну політику. Але Республіканська партія всетаки має досить поважні вигляди на перемогу в осінних виборах, а принаймні кращі як у попередніх літах. У зв'язку з цим справа добору кандидата на президента стала в тій партії далеко важливішою як у її суперника — Демократичній партії. Серед республіканців є два виразні табори: група традиційних ізоляціоністів, згуртованих довкола сен. Тефта, і група „інтернаціоналістів" — тепер під проводом ген. Айзенгавера. Факт, що ген. Айзенгавер очолюватиме Республіканську партію у її змаганнях за владу на чергових чотири роки в ЗДА, прийняли канадійці, як і більшість західно-европейських народів, із значною полегшою.

Бо хоча президент ЗДА сам не встановляє торговельних тариф ані не приймає остаточних рішень в справах закордоної політики, то всетаки панує переконання, що прийшовши до влади Республіканська партія під керівництвом ген. Айзенгавера мабуть не внесла б змін в американській закордоній політиці чи торгівлі. Зате великі зміни могли би наступити у випадку перемоги сен. Тефта. Такі зміни заторкнули б не лише самих американців, але й відбилися б на економічно-політичній ситуації Канади, Бельгії, Німеччини та інших країн.

„Канадійська Сцена"

НОВІ ІМІГРАНТИ

Дня 16-го серпня приїдуть кораблем „Дженерал Тейлор" до Ню Йорку на ашуранси ЗУАДКомітету такі особи:

Головченко Микола, Олена, Борис, Олекса;

Мило Михайло, Катерина, Люба;

Кот Михайло;

Куліш Василь, Тетяна, Іван, Валентина.

МАЙОР ДЖАН АЙЗЕНГАВЕР

Син республіканського кандидата на президента, не має спокою і в Кореї, бо там його питають, як буде в листопаді з його батьком: Виграє, чи програє? Він переконаний, що виграє.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

МОНЕСЕН, ПА. — Повідомляється членів Бр. св. Петра і Павла, від. 338, що місячні збори відбудуться в неділю, 10. серпня, о год. 1:30 попол., в укр. галі на 2-гій вул., 213 Скунмейкер Евеню. Проситься членів прийти і заплатити свої вкладки. — Янковський, пред.; П. Кудлик, кас.; М. Кущ, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Тов. „Сокіл", від. 336, відбудуться в неділю, 10. серпня, о год. 1-шій попол., в Укр. Народнім Домі. Проситься всіх членів явитись на зборах, та вплатити належні вкладки. — Я. Дзядига, рек. секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 146 повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 10. серпня, о год. 1. пополудні, в Укр. А. Осередку, 2965 Капендер вул. Просимо всіх членів прийти на збори і заплатити свої вкладки. — М. Головчак, предс.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Збори Тов. Д. Вітовського, від. 301 відбудуться в неділю, 10. серпня, в 12. год. в церковній салі, 2250 Cortez. Проситься всіх членів прийти і заплатити свої вкладки, а також забрати свої дивіденди. — М. Савчин, секр., В. Іващук, предс.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 367 відбудуться в неділю, 10. серпня в год. 1.30 попол., в церковній залі. Проситься членів прибути на збори та познайомитися з новими членами, а також спільно порадитись щодо збільшення членства нашого відділу. — М. Сорохтій, предс.; М. Мельник, кас.; В. Попович, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Бр. св. Юрія, від. 379 повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 10. серпня, в Союзовій салі 845 N. Western Ave. Проситься членів прийти і вирівнати свої залеглости, бо впротивнім разі будуться суспендовані. — Г. Вобик, предс.; Н. Сенчишак, кас.; М. Семків, сек.

CLEVELAND, O. — St. Basil, Br. 364 will hold its semi-annual meeting Sunday, August 10, 1952 at 2:00 P. M. sharp, at the Ukrainian Home, 3161 East 93rd off Kinsman Rd. We urge all members to attend this meeting as we have important matters to discuss. We also request all deliquent members to bring their dues up to date or we will have to suspend them. — N. Kukiz, Pres.; S. Kraft, Treas.; J. Stoika, Rec. Sec'y, E. Bilecky, Fin. Sec'y.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Від. 189 ім. Симона Петлюри повідомляє своїх членів, що членські вкладки будеться побирати в суботу 16. серпня 1952, від год. 6-7 ввеч., в Укр. Клюбі при 847 N. Franklin St. Збірок по домах не буде. — Васюк В., голова, Котельницький П., секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Піврічні збори Бр. св. Петра і Павла, від. 102 відбудуться в неділю, 10. серпня зараз по 2-ій Сл. Божій в церк. галі, 2280 W. 7th. Просимо всіх членів бути на цих зборах, бо будемо брати фотографію всіх членів, щоб їх опісля помістити в книжочці з нагоди 50-ліття відділу. — Г. Голюбець, предс., С. Косик, кас. М. Бобечко, секр.

ЕМБРИДЖ, Па. — Братство св. о. Николая, від. 276 повідомляє, що місячні збори відбудуться дня 10. серпня, о год. 1:30. Проситься членів прибути на час, а довгуючих членів проситься вирівняти свою залеглість. Хто з Вашої Родини не є членом, приведіть його на збори, а ми радо впишемо його в члени. — Уряд.

НОНҐСТАВН, О. — Т-во ім. О. Басараб, від. 348 УНС, матиме місячні збори в неділю 10. серпня, зараз по великій Службі Божій в церковній Галі при Вест Рейн Евню. Проситься всіх членів прибути на ці збори і заплатити свої вкладки. — В. Дубас, предс., Й. Стахура, касієрка, М. Періг, секр.

ЮТІКА, Н. Й. — Подається до відома, членам від. 484 ім. Тараса Шевченка, що місячні збори відбудуться в суботу 9-го серпня, о год. 6-ій ввечорі, в домівці української гр.-кат. громади, 1108 State St. — Проситься всіх членів прибути на означений час, бо збори триватимуть тільки до 8-мої год. — Довжники повинні вирівняти залеглості, бо в противному разі будуть суспендовані. Бажаючих вступити в ряди УНСоюзу проситься прибути на збори. — В. Запаранюк, фін. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во „Любов" від 45 УНС., повідомляє, що збори відбудуться в неділю 10 ц. м. Проситься членів прибути, а особливо напоминаємо тих, що довгують, щоб вирівняли залеглости. Просимо складати свої одноразові датки на „Союзівку". Ми дуже бажаємо, щоби наш відділ все стояв напереді, так як це було дотепер. — Т. Малик, А. Гарасим, М. Ю. Сенік.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Бр. св. Стефана, від. 221 УНС, повідомляє, що піврічні збори відбудуться в неділю 17. серпня, в год. 12,30 пополудні, в Домі Відділів УНСоюзу, 841N. Western Ave. Порядок дня: Звіт Уряду, звіт Контролі, та інші важні справи. Тому просимо всіх членниць і членів обов'язково прибути на Збори. — Ф. Т. Васильовський, предс., Д. Максимюк, касієр., Т. Шпікула, секр.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Конвенція ветеранів закордонних війн в Лос Анджелес

Лос Анджелес. — П'ятдесят треті національні річні збори ветеранів закордонних війн разпочалися тут в понеділок в присутності десяти тисяч делеґатів. Реєстрація учасників та церковні урочистості відбулися у минулу неділю. Конвенцію привітали губернатор Каліфорнії Варрен та посадник міста Флетчер Бовран. У вівторок має привітати конвенцію ген. Айзенгавер, — це буде його перша промова після перемоги на Краєвій Республіканській Конвенції. Генерал попередив, що його виступ не буде політичний. Одночасно разпочали свої наради тридцять дев'яті річні збори жіночих допоміжних організацій закордонних війн.

ПРОДУКЦІЯ СТАЛІ В НІМЕЧЧИНІ ЗРОСТАЄ

Дюссельдорф, Німеччина,— Продукція сталі в Західній Німеччині осягнула новий рекорд в місяці липні, коли випродуковано 1,377,785 тонн сталі в порівнанні з березневим станом продукції 1,320 282 тонн. Також продукція чавуну осягла найвищий стан після війни — 1,101,798 тонн у липні, а в травні вона виносила 1,072,119 тонн.

Часопис „Свобода" повинен знаходитися в кожній українській хаті!

Посмертна Згадка

МАКСИМ СКОРОБОГАТИЙ, член Т-ва Укр. Січи, від 182 УНСоюзу, в Кліфтон, Н. Дж. помер несподівано 20. липня 1952 року, проживши 34 років. Покійний родився в 1917 р. в Лодай, Н. Дж. Полишив в смутку жену Тесу, дочку Сендру, родичів, двох братів і сестру. До УНСоюзу вступив в 1935 р. Похорон відбувся 23. липня з дому жалоби при участи родини, знайомих і членів Т-ва., до укр. прав. церкви св. Вознесення, а відтак на цвинтар св. ап. Петра і Павла в Лодай, Н. Дж. — В. Й. П!

П. Яськів, секретар.

ПОДЯКА

Подобалося Всевишньому покликати до Себе нашого найдорожчого Мужа, Батька і Діда

БЛ. П. СТЕФАНА МАЛИНОВИЧА

Рідні і Всім тим, які в нашому горю спішили з теплими висловами співчуття і розради, складаємо щире Спасибіг. З окрема дякуємо Всечеснійшим Отцям: о. Костекові з Бронкс, о. Клосові з Йонкерс, о. Луцишинові та о. Ваврикові з Ню Йорку за відправлення парастасу, панахиди і похоронних обрядів. Дякуємо всім нашим Друзям, що причинилися особисто до звеличання похорону нашого Батька. Проводові і всім членам Т-ва „Жидачів" складаємо окрему подяку.

Ф. МАЛИНОВИЧ
Катерина, Роман, Романа і Тамара
СКОРОБОГАТІ

Ню Йорк, в липні 1952.

ТАРЗАН, ч. 2888. В печері.

YOU HAVE HEARD THE DECREE OF PAHN-AHLUK," MERALA ANNOUNCED. "UPON YOUR ANSWER, TARZAN, RESTS THE FATE OF YOUR COMPANIONS AND CAPT. WEST'S NIECE."

"BEFORE YOU ANSWER," MERALA CONTINUED, "COME WITH ME --- YOU AND WONG TAI."

DESCENDING A WINDING, STONE STAIRWAY, M'LUNGA PRECEDED THEM TO A DOOR IN THE END OF A PASSAGEWAY.

"TARZAN! A LION!" WONG EXCLAIMED, STARTLED. "OUT OF THE WAY!" TARZAN GROWLED. "BOTH OF YOU!"

„Ти чув вирок Пан-Аглюки!", проголосила Мераля. „Від твоєї відповіді, Тарзане, залежить доля твоїх компаньонів і племінниці капітана Веста".

„Заки ти відповіси", продовжувала Мераля, „ходи зі мною . . , ти і Вонг Тай",

Коли сходили крутими камінними сходами, М'Люнґа випереджував їх до дверей на кінці коридору.

— „Тарзане! Лев!", крикнув Вонг переляканий. „На бік!", ричав Тарзан. „Ви обидвоє!"